

Dr Ursula von der Leyen, Przewodnicząca Komisji Europejskiej
Frans Timmermans, Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej, Europejski Zielony Ład
Stella Kyriakides, Komisarz KE, Zdrowie i Bezpieczeństwo Żywności
Janusz Wojciechowski, Komisarz KE, Rolnictwo
Mariya Gabriel, Komisarz KE, Innowacje, Badania, Kultura, Edukacja i Młodzież
Dr Sabine Juelicher, Dyrektor ds. zdrowia i bezpieczeństwa żywności, DG SANTE

Luty 2021 r.

Szanowna Pani Przewodnicząca,
Szanowny Panie Wiceprzewodniczący,
Szanowni Komisarze,
Szanowna Pani Dyrektor,

**W imieniu sieci *European Sustainable Agriculture through Genome Editing (EU-SAGE)*¹
wzywamy Komisję Europejską do promowania proporcjonalnego i
niedyskryminującego podejścia do innowacyjnych metod hodowli roślin przy
opracowywaniu przez KE analizy dotyczącej nowatorskich technik genomowych.²**

Zmieniające się warunki klimatyczne, degradacja środowiska, urbanizacja i zmieniające się wzorce konsumpcji stanowią bezprecedensowe wyzwania w skali światowej dla zrównoważonych systemów żywnościowych i różnorodności biologicznej. Zarówno Europejski „Zielony Ład” (ang. *Green Deal*), jak i strategia „Od pola do stołu” (ang. *Field to Fork*) w pełni uwzględniają te wyzwania co powoduje, że Europa zajmuje pozycję lidera w dążeniach do osiągnięcia neutralności klimatycznej w 2050 r.

Sieć EU-SAGE, zrzeszająca naukowców, specjalistów z zakresu biologii roślin i nauk rolniczych ze 133 wiodących europejskich instytucji i towarzystw naukowych, w pełni popiera ambitne do osiągnięcia cele UE na 2050 r. i opowiada się za tym, by Europa wykorzystywała wszystkie racjonalne i oparte na wiedzy rozwiązania, w tym innowacyjną hodowlę roślin, aby sprostać wyzwaniom w zakresie zrównoważonego rozwoju i różnorodności biologicznej.

Edycja genomu to oparte na wiedzy naukowej podejście do hodowli roślin, które odblokowuje i optymalizuje naturalne mechanizmy obecne w genomach roślin, przyczyniając się do zmniejszenia potrzeby wykorzystywania środków ochrony roślin a równocześnie czyniąc produkcję żywności bardziej przyjazną środowisku.

1 <https://www.eu-sage.eu/>

2 The Council of the European Union requested the Commission ([Council Decision \(EU\) 2019/1904](#)) to submit, by 30 April 2021, “a study in light of the Court of Justice’s judgment in Case C-528/16 regarding the status of **novel genomic techniques** under Union law” (i.e. Directive 2001/18/EC, Regulation (EC) 1829/2003, Regulation (EC) 1830/2003 and Directive 2009/41/EC).”

Od 2012 r. edycja genomu przy użyciu technologii CRISPR została dodana do zestawu narzędzi hodowców roślin i jest to narzędzie rewolucyjne pod względem sposobu, w jaki możemy doskonalić cechy roślin uprawnych. Godne podkreślenia jest fakt, iż już w roku 2020, prof. Emmanuelle Charpentier i prof. Jennifer Doudna otrzymały Nagrodę Nobla w dziedzinie chemii za opracowanie metody CRISPR, pozwalającej na precyzyjną edycję genów. W ten sposób nagrodzono bezprecedensowy potencjał tego odkrycia i ich wpływ na społeczeństwo.

Występujący naturalnie w przyrodzie system CRISPR został zaadaptowany jako technologia hodowlana, która umożliwia bardzo precyzyjne, wydajne i ekonomiczne otrzymywanie nowych, ulepszonych odmian roślin. Doprowadziło to na przykład do uzyskania odmian roślin uprawnych, które same chronią się przed chorobami, redukując w ten sposób konieczność stosowania dużych ilości chemicznych środków ochrony, przy jednoczesnym zachowaniu tradycyjnych cech plonu i zapewnieniu wysokiej jakości żywności.

W listopadzie 2019 r. Rada Europejska zwróciła się do Komisji Europejskiej o przeprowadzenie analizy dotyczącej statusu nowych technik edycji genomów (w tym CRISPR) w prawie Unii oraz o przedstawienie propozycji stosownych zmian i oceny ich skutków.

Środowisko naukowe reprezentowane przez EU-SAGE zwraca uwagę na potrzebę zapewnienia proporcjonalnych i niedyskryminujących regulacji prawnych dotyczących odmian uzyskanych na drodze edycji genomu. Wspomniana analiza powinna położyć podwaliny pod zharmonizowane na szczeblu międzynarodowym regulacje prawne dotyczące tego typu roślin uprawnych.

Jesteśmy zdania, że roślin uzyskane w wyniku edycji genomu, w których wprowadzono zmiany mogące również wystąpić spontanicznie w naturze lub które mogą wynikać z konwencjonalnej działalności hodowlanej, nie powinny podlegać przepisom prawodawstwa UE dotyczącego GMO (2001/18 / WE)³, ponieważ ustawodawstwo to *de facto* działa jak zakaz.

Jak niedawno powiedział francuski minister rolnictwa Julien Denormandie: „Nowe techniki hodowlane nie są GMO”. Konieczne jest więc proporcjonalne i niedyskryminujące podejście, które sprzyja innowacjom i wspiera zaawansowaną hodowlę roślin jako ważny element przestawiania systemu produkcji żywności na zrównoważony i przyjazny dla środowiska.

Wiele krajów na całym świecie już przyjęło przepisy dotyczące roślin uzyskanych w wyniku edycji genomu lub dokonują analizy istniejącego prawodawstwa tak aby lepiej spełniało swoją funkcję (wyniki analizy przedstawiono na zamieszczonej poniżej mapie). Rośnie też liczba gatunków uprawnych poddanych edycji genomu i uzyskanych z nich produktów wprowadzanych na rynek światowy (por. baza danych APHIS).⁴

³ Directive 2001/18/EC of the European Parliament and of the Council of 12 March 2001 on the deliberate release into the environment of genetically modified organisms and repealing Council Directive 90/220/EEC. (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1590472034900&uri=CELEX:32001L0018>)

⁴ Animal and Plant Health Inspection Service (APHIS) (2020). Regulated Article Letters of Inquiry. (https://www.aphis.usda.gov/aphis/ourfocus/biotechnology/am-i-regulated/regulated_article_letters_of_inquiry/regulated_article_letters_of_inquiry)

